

Motion till riksdagen

1987/88:Sf41

av Sylvia Pettersson m. fl. (s)

med anledning av prop. 1987/88:171 om reformering av den allmänna försäkringens efterlevandeförmåner m. m.

I propositionen framläggs bl. a. förslag om ett nytt system för skydd för efterlevande. Vi riktar inga invändningar mot de principiella motiv och utgångspunkter som ligger till grund för förslaget, ej heller mot den slutsats som dras, att det föreligger ett behov av reformering av nuvarande änkepensionering.

Fremsta skälet är, som vi ser det, att utrymmet därigenom skapas för en förstärkning av barnpensionerna. Det är motiverat att reformera efterlevandeskyddet även utifrån det faktum att kvinnor och män i dag inte har samma rätt till efterlevandeskydd vid ena makens dödsfall.

Om den efterlevande inte har barn under 12 år, skall omställningspension utges under ett år efter dödsfallet. Därefter förutsätts den efterlevande ha anpassat sig till sina nya förhållanden och ha möjlighet att svara för sin egen försörjning. Propositionens förslag i denna del bygger på uppfattningen att villkoren på arbetsmarknaden för kvinnor och män snabbt går mot en utjämning. Arbetsmarknaden är dock ännu så länge långtifrån jämställd.

Inom många av de stora kvinnoyrkena finns det små möjligheter att få heltidstjänster. Kvinnor i glesbygd har ofta särskilda svårigheter både inom utbildningen och på arbetsmarknaden. Trots ökande förvärvsfrekvens kvarstår ett samband mellan äktenskap och kvinnors deltidsarbete.

Den bristande jämlikheten på arbetsmarknaden skall elimineras med utbildnings- och arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är således inte inom försäkringssystemets ram som kvardröjande skillnader skall överbyggas. I rådande situation är det dock ytterst angeläget att de i propositionen nämnda övergångsreglerna tillämpas med mycket stor generositet och med ett aktivt stöd till den efterlevande i ansträngningarna att forma ett yrkesverkamt liv. Samtidigt bör regeringen noga följa utvecklingen så att förändringar skyndsamt kan vidtas om det skulle visa sig nödvändigt.

De föreslagna reglerna för efterlevandepensioneringen innebär omfattande förändringar av vårt pensionssystem. Tre olika typer av övergångsregler för kvinnor i olika åldersgrupper ska gälla vid sidan av huvudreglerna. Det kommer därför att krävas omfattande utbildningsinsatser om det nya systemet. Riskerna för att oriktig information sprids och skapar oro är stora, vilket enligt vår mening gör det motiverat även med stora informationsinsatser om de nya reglerna.

Hemställan

Mot. 1987/88

Sf41

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en mycket generös tillämpning av övergångsbestämmelserna och den särskilda efterlevandepensionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av utbildning och information,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppföljningen av utvecklingen.

Stockholm den 29 april 1988

Sylvia Pettersson (s)

Anita Johansson (s)

Hans Göran Franck (s)

